SIGURIA DHE SHËNDETI NË PUNË
HEALTH AND SAFETY AT WORK

Baza ligjore

Udhëzues për punëdhënësit në Kosovë

Ligji nr. 04/L-161

hsk-ks.com

Përgjegjësia e punëdhënësit

Ligji nr. 04/L-161, nenet 5, 9 dhe 13

Ligji e ngarkon punëdhënësin me sigurinë dhe shëndetin e punonjësve në çdo aspekt të punës. Ky udhëzues i përmbledh detyrimet në 12 kritere që mund të verifikohen në terren.

Shërbimet e jashtme

Kur angazhon një ekspert ose institucion të jashtëm, punëdhënësi mbikëqyr cilësinë e punës së tij. Përgjegjësia nuk kalon te ofruesi.

Të drejtat e punonjësit

Punonjësit dhe përfaqësuesit e tyre marrin pjesë në diskutimin e masave. Kur i vlerësojnë të pamjaftueshme, mund t'i drejtohen inspektorit (neni 19).

Përmbajtja

01	Vlerësimi i riskut	4	07	Matjet në hapësirën e punës	10
02	Trajnimi për punë të sigurt	5	08	Instalimet elektrike	11
03	Plani i evakuimit	6	09	Shenjat dhe kalimet e lira	12
04	Ndihma e parë	7	10	Pajisjet për emergjenca	13
05	Kontrollet mjekësore	8	11	Njoftimi për aksidentin	14
06	Kontrolli i mjeteve të punës	9	12	Masat e inspektorit	15

Afatet dhe temperaturat	16	Eksperti i sigurisë	20
Rast praktik	17	Pajisjet mbrojtëse individuale	21
Siguria në kantier	18	Kur punonjësi njofton rrezik	22
Pëlqimi mjedisor	19	Burimet	23

01 Vlerësimi i riskut

Ligji nr. 04/L-161, nenet 5, 12 dhe 16 · Rregullorja MPMS 02/2021

Punëdhënësi vlerëson rrezikun për çdo vend pune, harton dokumentin dhe zbaton masat që dalin prej tij.

Kush e kryen?
Profesionistë të fushës, brenda ndërmarrjes ose të angazhuar nga jashtë (neni 16).

Çfarë përmban?
Masa teknike, organizative dhe higjieno-sanitare sipas kushteve konkrete (neni 12).

Rendi i masave · neni 7

1	Mënjanimi në burim
2	Mbrojtja kolektive
3	Mbrojtja individuale
4	Kontrolli i efektit

Në praktikë. Në një shtypshkronjë, ekspozimi ndaj tretësit gjatë pastrimit vlerësohet veçmas nga rreziku i kontaktit me pjesët lëvizëse.

02 Trajnimi për punë të sigurt

Ligji nr. 04/L-161, neni 13, par. 1.3 · neni 20, par. 1, 2 dhe 4

Punonjësi informohet për rreziqet para fillimit të punës. Trajnimi i përshtatet vendit të punës dhe zhvillohet gjatë orarit të punës.

Kur kërkohet trajnim

Fillimi i punës
Para caktimit në vendin e punës

Transferimi
Kur ndryshon detyra ose vendi

Pajisje të reja
Kur futet ose ndryshon pajisja

Teknologji e re
Kur ndryshon procesi i punës

Punonjësit e kontraktuesit
Kur ekipe të jashtme punojnë në ndërmarrje, punëdhënësi pritës kujdeset që edhe ata të marrin udhëzimet.

Në praktikë
Shënoni në evidencë detyrën e re, pajisjen, udhëzimin e përdorur dhe pjesën që u ushtrua.

03 Plani i evakuimit

Ligji nr. 04/L-161, neni 11, par. 3–5 · neni 15, par. 1.1–1.4

Punëdhënësi harton planin e evakuimit dhe shpëtimit, ua komunikon të gjithë të punësuarve dhe organizon ushtrim praktik.

Personat e caktuar
Trajnohen për evakuim, shpëtim dhe fikjen e zjarrit, sipas madhësisë së ndërmarrjes.

Rrugët dhe daljet
Të shënuara në vende të dukshme, të lira dhe drejt një zone të sigurt.

Rrezik serioz
Të ekspozuarit informohen pa vonesë dhe udhëzohen të largohen (neni 11.7).

24 muaj

Intervali maksimal ndërmjet dy ushtrimeve praktike të evakuimit.

Dëshmi gjatë vizitës: plani në përdorim dhe evidenca e ushtrimit të fundit.

Në praktikë. Nëse alarmi nuk dëgjohet në magazinë, rishikoni mënyrën e njoftimit dhe provojeni sërish në atë pikë.

04 Ndihma e parë

Ligji nr. 04/L-161, neni 11, par. 1–4 dhe 6 · neni 15, par. 1.5

Në rast lëndimi ose sëmundjeje të papritur, punëdhënësi organizon ndihmën e parë dhe përcjelljen e punonjësit për trajtim mjekësor.

Persona të trajnuar

Ndihmën e japin persona që punëdhënësi i ka trajnuar.

Hapësira dhe pajisjet

Në objekt ka vend dhe pajisje për dhënien e ndihmës.

Lidhja me urgjencën

Kontakte me shërbimet e jashtme dhe hyrje e caktuar për ekipin.

Mbulimi gjatë gjithë orarit

Pajisjet mund të mjaftojnë, ndërsa të gjithë personat e trajnuar të jenë në një turn. Shembull:

✓ **Turni I · 06–14**
2 persona të trajnuar

✗ **Turni II · 14–22**
Asnjë person i trajnuar

Në praktikë. Krahasoni listën e të trajnuarve me orarin real, përfshirë pushimet dhe mungesat.

05 Kontrollet mjekësore

Ligji nr. 04/L-161, neni 17, par. 2–5 · neni 22, par. 1–2

Punëdhënësi i dërgon të punësuarit për kontroll mjekësor në institucion të licencuar për mjekësi të punës.

12 muaj

Punë me kushte të veçanta

Dhe sa herë që e kërkon gjendja shëndetësore e punonjësit.

36 muaj

Të gjithë të punësuarit

Së paku një herë në tre vjet.

Kontrolli paraprak

Para caktimit në punë me kushte të veçanta, i dokumentuar me shkrim.

Kalimi në pozitë tjetër

Kontrolli i zakonshëm i zyrës nuk vlen për pozitën e re.

Afatet janë intervalet më të gjata ndërmjet kontrolleve të rregullta.

06 Kontrolli i mjeteve të punës

Ligji nr. 04/L-161, neni 14, par. 1–4 · Rregullorja MPMS 05/2014, e ndryshuar

Punëdhënësi mirëmban mjetet e punës dhe kontrollon sigurinë e tyre sipas afateve, udhëzimeve të prodhuesit dhe rregullave teknike.

Provë ose testim kërkohet

Kur prodhuesi nuk ka paraparë afate të tjera

Para përdorimit të parë

Pas rindërtimit ose avarisë

Pas zhvendosjes së mjetit

Kushti për vënien në punë

Mjetet dhe pajisjet mbrojtëse u përgjigjen standardeve teknike dhe janë në gjendje të rregullt.

Në praktikë

Lidhni raportin me numrin serik dhe vendndodhjen e makinës. Fatura tregon shërbimin, rezultati teknik gjendjen.

07 Matjet në hapësirën e punës

Ligji nr. 04/L-161, neni 16, par. 1–3 · Rregullorja MPMS 04/2014, ndryshuar me 01/2020

Punëdhënësi vlerëson ekspozimin e punonjësve ndaj faktorëve të dëmshëm gjatë procesit të punës. Rezultatet përcaktojnë masat.

Zhurma	Temperatura	Pluhuri	Avujt kimikë

Kushtet e hapësirës

Intervali i temperaturës varet nga ngarkesa fizike dhe periudha e vitit. Shihni faqen 16.

Si lexohet raporti

Bashkë me detyrën dhe kushtet e matjes. Zhurma gjatë pushimit nuk përfaqëson linjën e ndezur.

Kur rishikohet matja

Kur ndryshon ritmi i prodhimit ose vendoset pajisje e re.

Në praktikë

Pjesë e turnit pranë presës, pjesë në paketim: një matje në mes të sallës nuk i shpjegon të dyja.

08 Instalimet elektrike

Ligji nr. 04/L-161, nenet 6 dhe 16 · Rregullorja MPMS 04/2014

Rreziku elektrik përfshihet në vlerësimin e vendit të punës. Masat rishikohen kur ndryshimet teknike krijojnë rrethana të reja.

Rendi i kontrollit

1 · Pika e furnizimit → **2 · Raporti i kontrollit** → **3 · Riparimi i verifikuar**

Objekt me qira

Raporti i administratorit mund të mbulojë vetëm pjesën e përbashkët. Krahasoni skemën e furnizimit, pikën ku lidhet pajisja dhe përshkrimin e kontrollit.

Dokumentoni pjesën e kontrolluar, mangësinë e gjetur dhe rezultatin pas ndërhyrjes.

09 Shenjat dhe kalimet e lira

Ligji nr. 04/L-161, neni 13, par. 1.2 · neni 15, par. 1.3–1.4 · Rregullorja MPMS 04/2016

Rrugët dhe daljet emergjente kërkojnë njëkohësisht shenjë të dukshme dhe kalim pa pengesa.

✓ **Në rregull**
Shenja mbi derë dhe kalimi i lirë gjatë gjithë punës.

✕ **Shkelje**
Shenja mbi derë, por paleta para daljes gjatë shkarkimit.

Këmbësorë dhe mjete
Kur ngarkesa ia mbulon drejtuesit shenjën, ndryshoni vendin e shkarkimit ose ndani rrugët. Kontrolli përsëritet gjatë një dërgese reale.

Rasti praktik në faqen 17 tregon si dokumentohet pengesa.

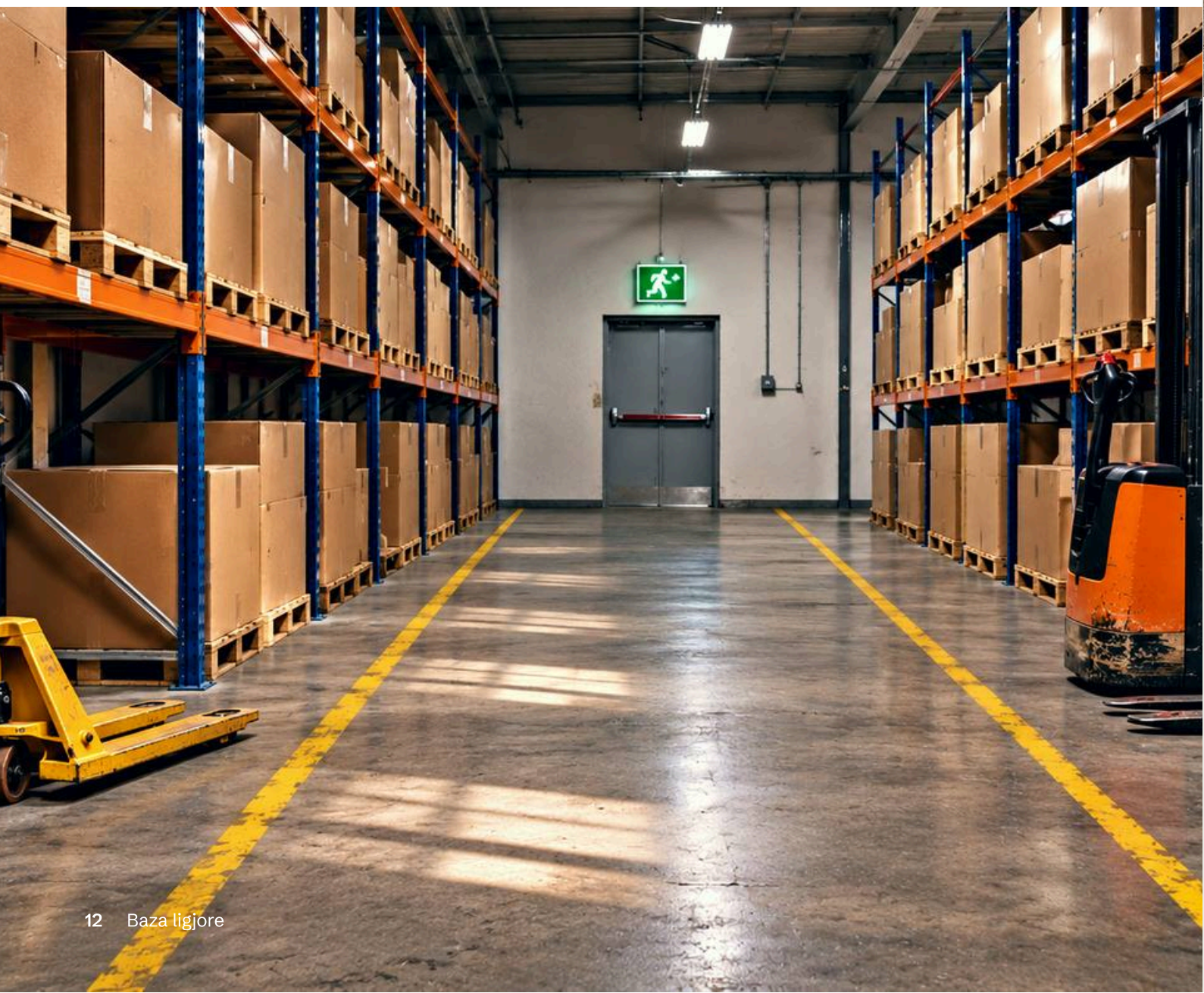

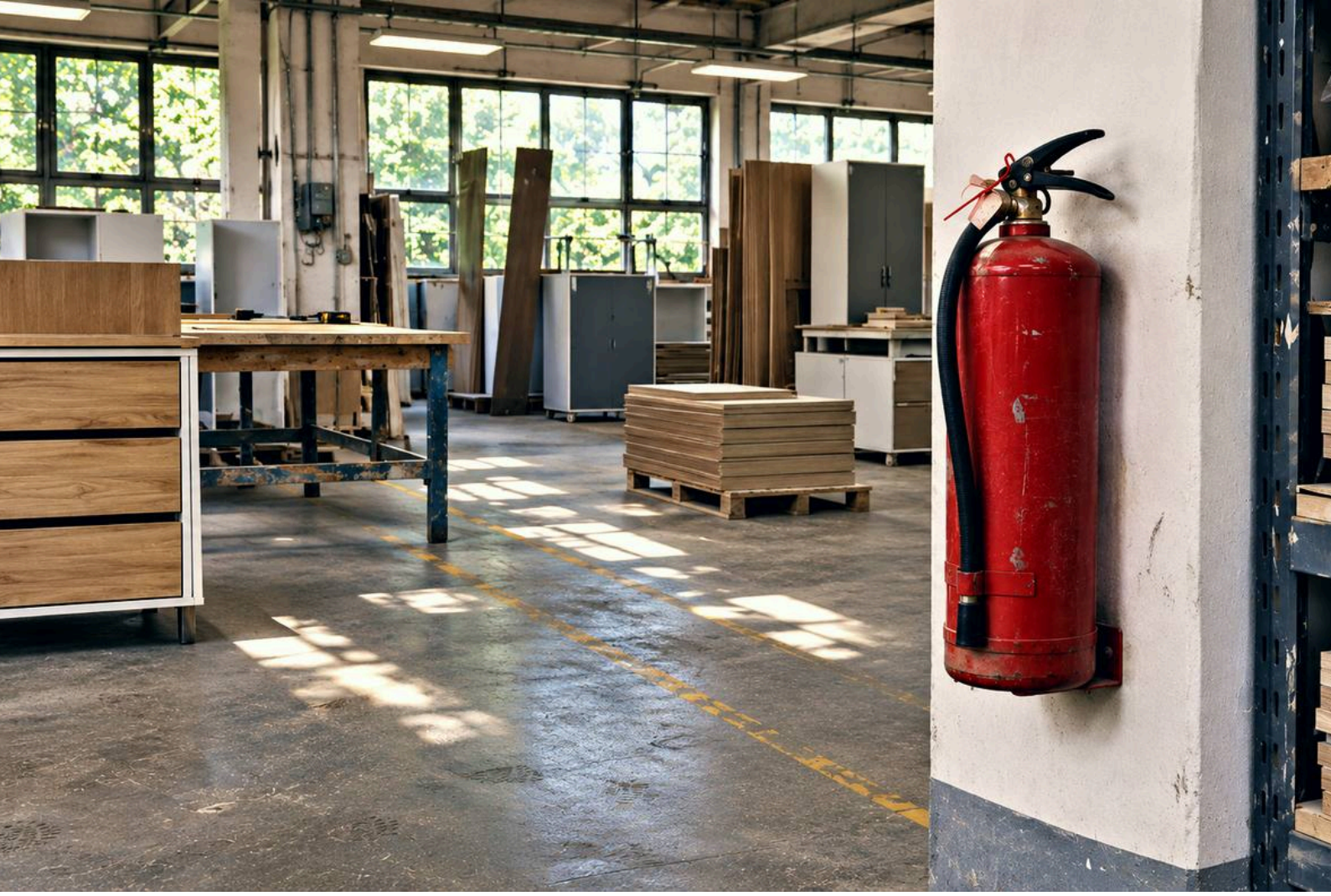

10 Pajisjet për emergjenca

Ligji nr. 04/L-161, neni 13, par. 1.10–1.14 · neni 15, par. 1.5

Aparate për fikjen e zjarrit në numër të mjaftueshëm, me mbushje sipas llojit të zjarrit që mund të paraqitet.

Vendndodhja	Qasja gjatë punës	Gjendja
E dukshme dhe e shënuar	Pa rafte ose mallra përpara	Etiketa dhe afati i rimbushjes

Hidrantët
Kërkohen kur rreziku i zjarrit është i shtuar dhe aparatet nuk mjaftojnë. Duhet të jenë të dukshëm dhe gati për përdorim.

Në praktikë. Pas riorganizimit, një raft i ri mund ta bëjë aparatin të paarritshëm, ndërsa materialet e reja ndryshojnë llojin e zjarrit.

11 Njoftimi për aksidentin

Ligji nr. 04/L-161, neni 13, par. 1.9 · neni 16, par. 5–6 · neni 23, par. 1–3

Kur aksidenti shkakton lëndim ose vdekje, punëdhënësi e njofton menjëherë inspektorin e punës, pa pritur shqyrtimin e brendshëm.

1

Njoftimi

Inspektori, menjëherë

2

Fletëlëndimi

Për punonjësin e lënduar

3

Procesverbali

Gjendja faktike nga inspektori

4

Evidenca

Lëndimet dhe sëmundjet profesionale

Ruajtja e provave

Në rast vdekjeje, provat ruhen në vendngjarje, përveç kur kjo shkakton aksident tjetër.

Rrethanat që shqyrtohen

Edhe aftësimi profesional, ndihma e parë dhe pastrimi para ose pas punës (neni 23.7).

12 Masat e inspektorit të punës

Ligji nr. 04/L-161, neni 23, par. 4–6 · neni 24

Inspektorati i Punës mbikëqyr zbatimin e ligjit. Në rast aksidenti, inspektori mund të urdhërojë masa të menjëhershme.

Gjetja në terren

Mangësia përshkruhet në vendim.

Masa korrigjuese

Punëdhënësi paraqet dëshmi për çdo mangësi.

Rikontrolli

Inspektori verifikon dhe vendos.

Ndalimi i përkohshëm

Për rrezik serioz: në ndërmarrje, në njësi ose në makinën që paraqet rrezik.

Rifillimi me vendim

Pasi inspektori konstaton se rreziku është mënjanuar.

Kujdes. Vetëm përfundimi i riparimit nuk e autorizon rifillimin e punës.

Afatet dhe temperaturat

Përdorni afatin që i përket aktivitetit dhe kategorinë që përshkruan punën e kryer.

Sa shpesh përsëritet kontrolli

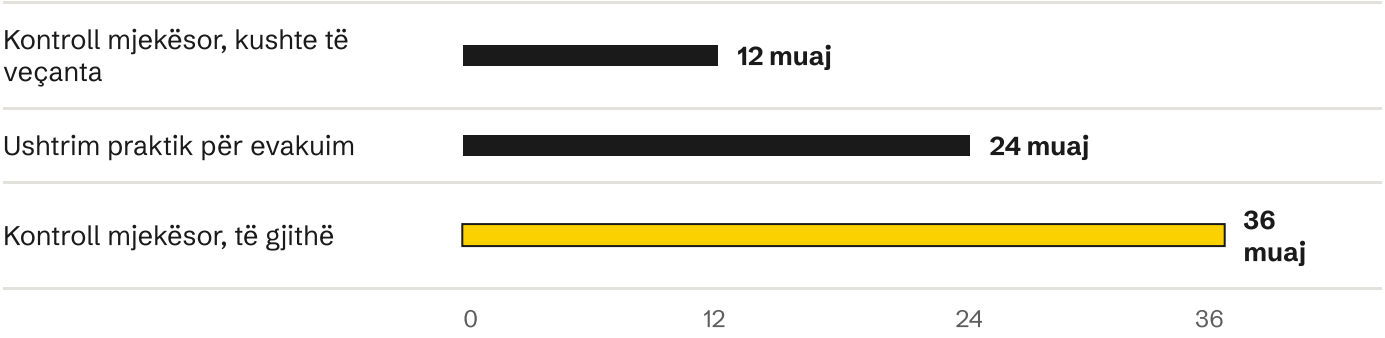

Intervale maksimale sipas Ligjit 04/L-161, nenet 11.5, 17.5 dhe 22.2. Gjendja shëndetësore mund të kërkojë kontroll më herët.

Temperatura e ajrit në vendin e punës

Ngarkesa fizike	Periudha e ftohtë	Periudha e ngrohtë
I · E lehtë	**19–25 °C**	**20–28 °C**
II · E mesme	**16–23 °C**	**16–27 °C**
III · E rëndë	**13–21 °C**	**15–26 °C**

Shiritat tregojnë intervalin në shkallën 10–30 °C.

Kur temperatura mesatare jashtë është 10 °C ose më pak, përdorni periudhën e ftohtë. Mbi 10 °C, periudhën e ngrohtë. Ngarkesa përcaktohet sipas detyrës gjatë matjes.

Burimi: Rregullorja MPMS 01/2020, tabela 1.

Një dalje që bllokohet

Rast ilustrues nga pranimi i mallit në magazinë.

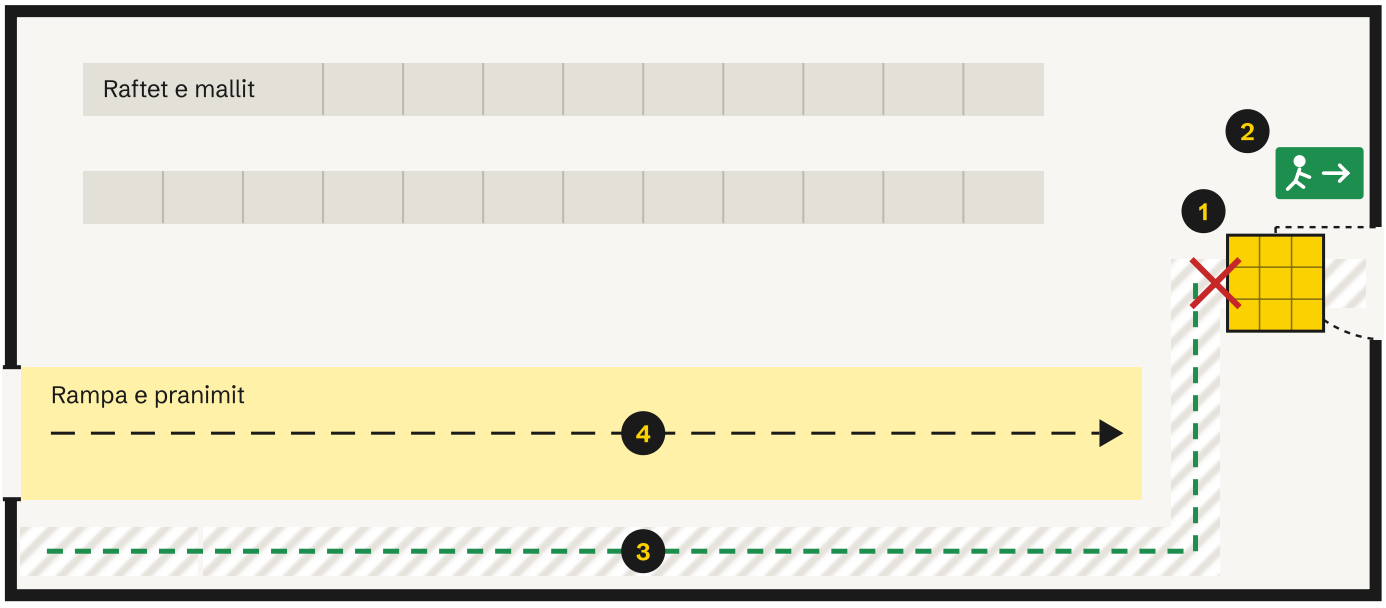

1 Paleta para daljes
2 Shenja e daljes
3 Shtegu i evakuimit
4 Rruga e pirunit

Detyrimi ligjor
Rruga e evakuimit mbetet e lirë (neni 15.1.4), edhe kur dera është e shënuar.

Masa
Dalja lirohet menjëherë dhe paletat marrin vend tjetër. Kontrollohet në dërgesën e radhës.

Kur rikthehet
Shënohen ora, vendi dhe faza e shkarkimit. Zona e pranimit riorganizohet.

Numrat e emergjencës

112	192	193	194
Emergjenca	Policia	Zjarrfikësit	Urgjenca mjekësore

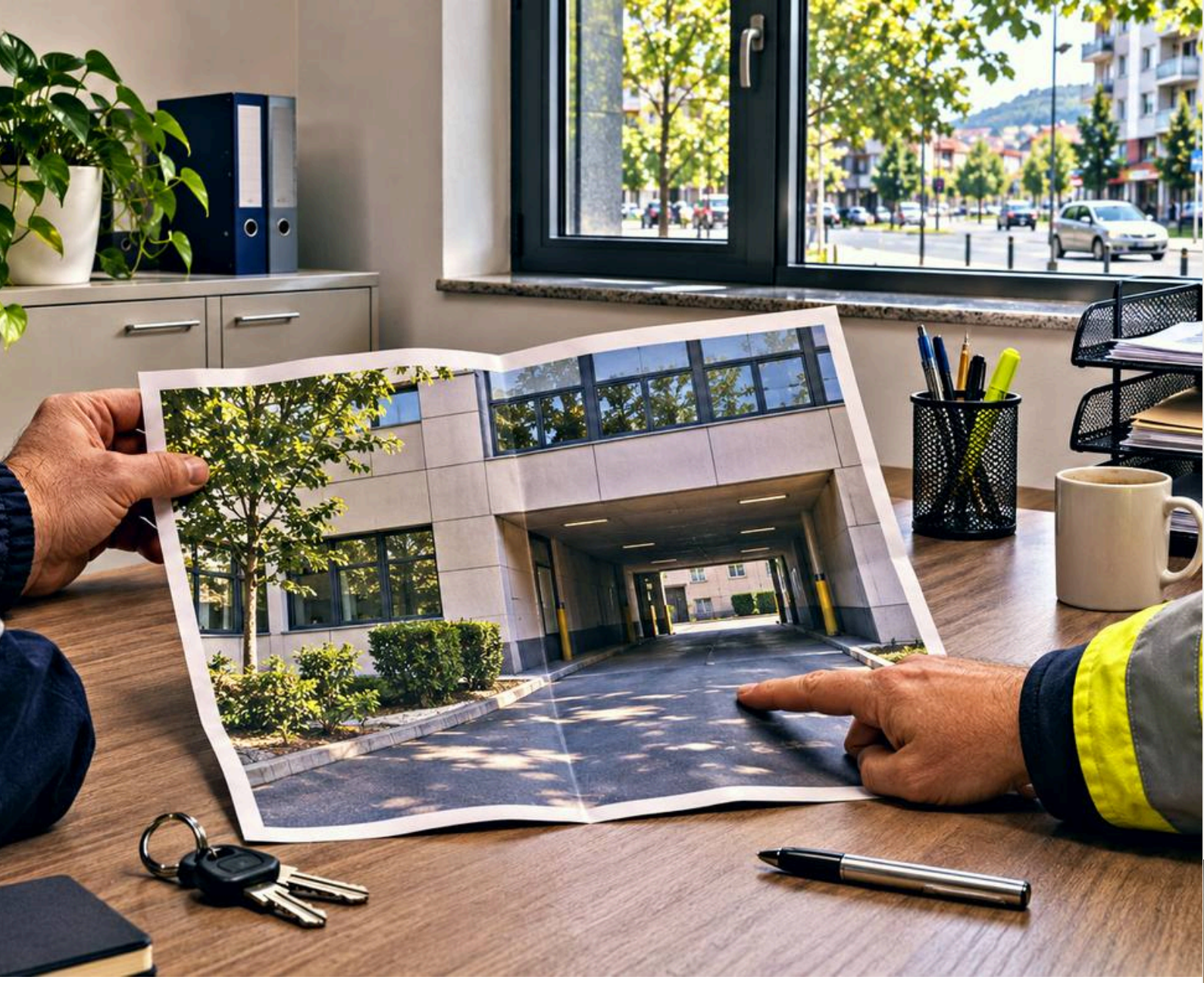

Siguria në kantier

Ligji nr. 04/L-161, neni 8, par. 1-5 · neni 18, par. 2 · neni 20, par. 2

Kur disa punëdhënës përdorin të njëjtin kantier, ata bashkërendojnë aktivitetet dhe informojnë punonjësit për rreziqet e përbashkëta.

Marrëveshje me shkrim për përgjegjësitë

Investitori → **Kontraktuesi** → **Nënkontraktuesi**

Pa marrëveshje, neni 8 ia ngarkon përgjegjësinë investitorit.

Informimi i ekipeve
Punëdhënësi pritës informon kontraktuesin për rreziqet dhe masat mbrojtëse.

Para gërmimit
Koordinoni rrugën tjetër dhe shënoni zonën, orarin dhe kush autorizon rihapjen.

Pëlqimi mjedisor

Ligji nr. 08/L-181, nenet 7, 9 dhe 10 · Shtojcat 1–3

Para fillimit të projektit, investitori përcakton nëse ai i nënshtrohet vlerësimit të ndikimit në mjedis (VNM).

Projektet e Shtojcës 1
VNM-ja është e detyrueshme.

Projektet e Shtojcës 2
Shqyrtim rast pas rasti sipas Shtojcës 3. Komisioni vendos.

Radha e lejeve

1 · Pëlqimi mjedisor → 2 · Leja e ndërtimit → 3 · Zbatimi

Çfarë i bashkëngjitet kërkesës · neni 9

- ✓ Dokumentet e biznesit dhe pronës
- ✓ Kopja e planit me koordinata
- ✓ Projekti i thjeshtësuar
- ✓ Kontrata e shfrytëzimit të pronës

Angazhimi i ekspertit të sigurisë

Ligji nr. 04/L-161, nenet 9, 13 dhe 19

Kur ndërmarrja nuk ka personel të kualifikuar, punëdhënësi angazhon persona ose institucione për shërbime profesionale të jashtme.

1

Para vizitës

Njihni ofruesin me procesin, rreziqet dhe masat e marra.

Neni 9, par. 7

2

Pas raportit

Kontrolloni nëse përfshihen të gjitha vendet e punës.

Neni 13, par. 1.1

3

Punonjësit

Përfaqësuesit tregojnë punët e natës ose të mirëmbajtjes.

Neni 19

Në praktikë. Kur porositni matje për pluhurin, tregoni cilat materiale priten, në cilën fazë krijohet pluhuri dhe ku qëndron operatori.

Pajisjet mbrojtëse individuale

Ligji nr. 04/L-161, nenet 7, 8, 13, 14 dhe 21

Zgjedhja nis te rreziku i detyrës. Pajisja individuale vjen pasi janë shqyrtuar masat kolektive.

Dhënia
Neni 13.1.16

Përdorimi
Sipas trajnimit

Kthimi
Neni 21.2.2

Zëvendësimi
Kur konsumohet

0 € Kostoja e masave të sigurisë nuk bartet te punonjësi (neni 8.3).

Gjendja gjatë përdorimit
Pajisjet mbahen në gjendje të rregullt dhe sipas standardeve (neni 14).

Regjistroni llojin e pajisjes, datën e dhënies dhe arsyen e zëvendësimit.

Kur punonjësi njofton për rrezik

Ligji nr. 04/L-161, nenet 11, 19 dhe 21

Ligji parashikon një rrugë konkrete për punonjësin që vëren rrezik të rëndë dhe të menjëhershëm.

1	**Njoftimi brenda ndërmarrjes** Menjëherë te punëdhënësi, personi për sigurinë dhe përfaqësuesit. Përshkruhen vendi, detyra dhe personat e ekspozuar.	Neni 21.2.4
2	**Njoftimi i inspektorit** Kur punëdhënësi nuk merr masa për mënjanimin e rrezikut të raportuar.	Neni 21.3
3	**Refuzimi i urdhrit për punë** Pasi ka njoftuar palët, punonjësi mund ta refuzojë urdhrin derisa rreziku të mënjanohet.	Neni 21.4

Roli i përfaqësuesit

Kërkon masa dhe ia paraqet inspektorit vërejtjet për mangësitë (neni 19).

Kur pengesa përsëritet

Njoftimet nga disa turne lidhen me orarin e furnizimeve, që të gjendet shkaku.

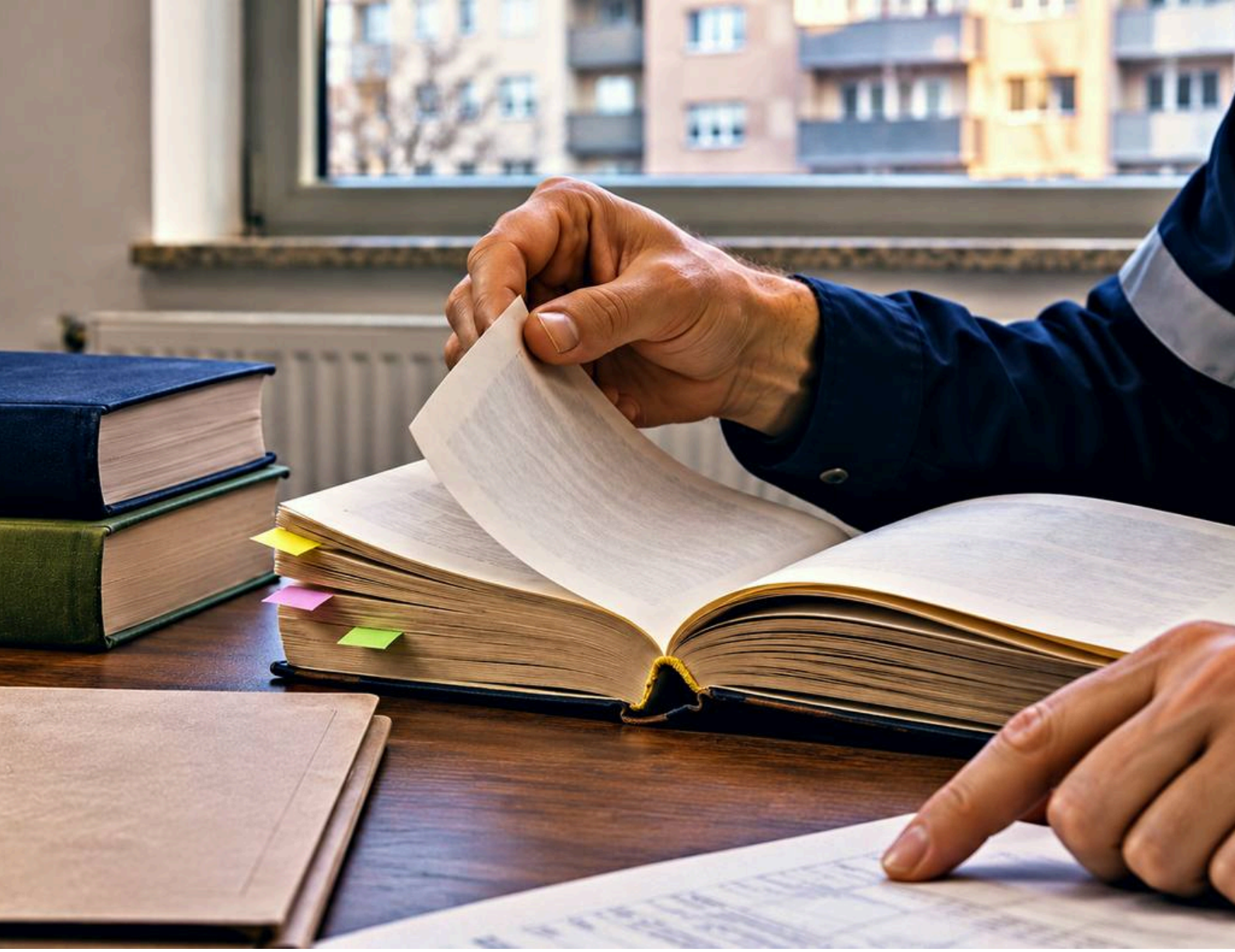

Burimet

Aktet dhe burimet ku mbështetet ky udhëzues.

01 **Ligji për sigurinë dhe shëndetin në punë**
Nr. 04/L-161, teksti i konsoliduar

02 **Vlerësimi i riskut në vendin e punës**
Rregullorja MPMS 02/2021

03 **Kërkesat minimale në vendin e punës**
Rregullorja MPMS 04/2014

04 **Kushtet dhe mikroklima**
Ndryshimi MPMS 01/2020, tabela 1

05 **Përdorimi i pajisjeve të punës**
MPMS 05/2014, ndryshimi MPMS 02/2020

06 **Shenjat e sigurisë në punë**
Rregullorja MPMS 04/2016

07 **Numrat e emergjencës**
Agjencia e Menaxhimit Emergjent

08 **Lista e kontrollit e HSK-së**
Kërkesat ligjore për sigurinë në punë

09 **Legal Guide to Investing in Kosovo**
Vokshi & Lata, botimi i parë, 2024

10 **Vlerësimi i ndikimit në mjedis**
Ligji nr. 08/L-181

SIGURIA DHE SHËNDETI NË PUNË
HEALTH AND SAFETY AT WORK

Vende pune më të sigurta.
Përgjegjësi më e qartë.

HSK

Shërbime për sigurinë dhe shëndetin në punë që nga viti 2017.

Ulpiana, C7/1
10000 Prishtinë, Kosovë

Vlerësimet në Google

Skanoni kodin dhe na lini një vlerësim për shërbimet e HSK-së.

Qendra e Trajnimit HSK

Siguria në punë, mbrojtja nga zjarri, siguria në ndërtim dhe specialist SSHP.

Rruga Ali Vitia, lagjja Kalabria
10000 Prishtinë, Kosovë

Vlerësimet në Google

Skanoni kodin dhe vlerësoni trajnimin që keni ndjekur.

Telefoni
+383 44 170 670
+383 49 862 834
+383 49 548 271

Email
info@hsk-ks.com

Uebfaqja
hsk-ks.com